

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSEK: **Melékben:** Vidékben:
Egy hétre . . . 1 kor. Egy hétre . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feloldó szerkesztő:
II. MÓRIZS PÁL
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KROOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 48. szám.

Munkások ünnepe.

Május elseje: a munka ünnepe. Nem piros betűvel jelzett napja a kalendáriumnak, bár véletlenül ma az — és mégis ünnepelnek e napon a világ minden részén a milliók. A gyárakban pihennek a gépek, a munkások ezrei pedig kivonulnak az isten szabad ege alá, hogy tüntessenek a nagyok, a hatalmasok, a gazdagok előtt, akiknek akár az év minden napja ünnepszamba megy, hogy ők a munkában sorvadó milliók is az isten képére teremtett, a születés jogán és a halál végzetében egyenlők a kiváltságosakkal.

Szomorú dolog, hogy ezen egy szerű igazság mellett a felvilágosultság századában tüntetni kell, csupán azért, hogy a dolgozó milliókat is észrevegyék. Hát még a testi és szellemi rabszolgaságot nem tépte szét az új kor szellem, amely a „szabadság, egyenlőség, testvériség” magasztos jelszavával bontott zászlót? Még nem. De fölzeneg már az elnyomott milliók ajkán a jövő dala. A megváltás nagy napja közeleg, amikor ember és ember közt nem lesz különbség, nem lesz

elnyomó zsarnok és elnyomatást szenvedő rabszolga és minden ember anynyit fog érni, amennyit dolgozik.

Az emberiség életében a századok és évezredek pillanatok csupán. Népek, nemzetek, uralmak úgy tűnnek fel és el, mint az égen a hulló csillagok. Az igazság azonban tündöklő napként ragyog felette. Pusztít ott, ahol a szerves életre nincsenek meg a feltételek, de alkot, teremt ott, ahol azok megvannak. Még sokat kell pusztítania, még többet alkotnia, hogy az emberiség a földi életben jusson el az álmodott boldogsághoz. Végig kell járni a millióknak a századok és évezredek Golgotáját, átszenvedni milliószor az igazság keresztrefeszítését, amíg oda jut. De el fog jönni. El kell jönnie.

Ha a milliókat nem biztatná ez a remény, ha nem hinnének boldogabb jövőben, erkölcsi öngyilkosságot követnének el. De nem. Van cél. Szép és magasztos. Jó és hasznos. Nagy és nemes. Csak az emberek változnak a milliók tömkelegében, de a küzdelem célja ugyanegy. Az eredmény bizonyos: győzni fog a jó.

A vasutas sztrájk után.

A sztrájkolók sorsa.

Maholnap már az utolsó nyomai is eltűnnek a nagy viharoknak, amik végig pusztítottak szerte az országban, a vasuti alkalmazottak országos sztrájkja képében. Minden vonalon helyreállt a forgalom, de a kedélyek még sem csillapodtak le. Minduntalan újabb események merülnek föl színre, újabb izgalmakat keltve a szárnyaskerék katonáiban. Méltányos eljárást, emberi és bánásmódot kívánt mindenki a sztrájkolókkal szemben, a kormány mégis bosszuért liheg, a maga sérthetlenségét hangoztatva. A vasutas-sztrájk epilógusáról írva, a napi események krónikása: családok börtönbe hurczolását, kenyér nélkül maradt családok jajszavait fogja följegyezni.

Bűnbocsánatról nincs szó! — mondta a miniszterelnök. Pedig ha van bűnös ebben az ádatlan küzdelemben, egyedül a kormány követelt el bűnt, midőn a végső elkeseredésbe kergetett oktanal csökkönységével harminczhatezer embert. A kormány számára pedig nem hoz fölmentő ítéletet a történelem ítélőszéke, bűnös erőszakossága miatt.

Általánosságban nem indítanak fegyelmet.

Budapestről az a hír szivárgott ki, hogy nagy általánosságban nem fognak indítani fegyelmi eljárást az al-

Vasárnapi levél.

A közönség ahoz szokott, hogy a vasutasokat önműködő gépekként tekintse. Az egyik a mozdonyt igazítja, a másik a jegyet lyukasztgatja, a harmadik a sinek között játszik az életével, a negyedik az irodában görnyedez a mélyen tisztelt közönség kényelmének és érdekeinek bámulatos sokoldalú kiszolgálásáért.

Az azonban vajmi kevés polgártársnak jutott eszébe, hogy ez a gépies rend, ez a zökkenés nélküli, meseszerű szolgáltatással élő emberek életére, buzgóságának, önfeláldozó odaadásának, szakképzettségének a csoportosításán épül fel. Azon vajmi kevés polgártárs töprengett, hogy a hulló verejték, a minden percében baleseteknek kiszolgáltatott testférség, élet, a felelősségteljes hivatal rabszolgáskodása — legalább — méltóan van-e kárpótolva? Az életét, az egészségét mindnyajunkért közelebbi vasutas nyugodt lehet-e családjának jövő sorsa fölül? A legterhebb, a mindent elkívánó hivatás gyakorlásában nem bénítják-e meg mostoha anyagi körülmények? A nyitott őrszemre nem neheznek-e a gondok borulatai? A szabadságával dicsekvő kormányzati rend-

szert világában biztosítva vannak-e a vasutasoknak a szabad haza szabad polgarait megillető minden jogok? Mert hisz a kötelességek terhei a Faraók gulajaként nehezodnek e testületre . . .

Mondom, ezekfelel vajmi kevés polgártárs gondolkozott még magában; tehát országos volt a meglepetés, midőn a szolgai állatás burkát a vasutasok helyzete felel kettészakította a tetszhalottaiból ébredt önértzet és életszükség . . . És ha tetszett, ha nem tetszett ez a részleges nemzeti föltámadás, most már tisztultabbak a fogalmak. Még a kegyelmes urak is nyilván láthatják, hogy a vasutas sem gép, hanem ember. Ember, a ki érez, a ki gondolkodik, a kinek emberi jogait, az életszükségletek által megokolt kívánságait letiporni, elfojtani, pusztusával agyonverni nem lehet.

A közpolgárság pedig gondolkozzék már egy kicsit, mert ha gondolkozni képes, teljes rokonszenvével méltányolja a magyar vasutasok szabadságharczát. Hiszen a mi verejtékünk, a mi életerőnk, a mi munkáságunk gyümölcsei is mind a Faraók gulának építgetésében fecserlődnék el . . .

Az utóbbi napok alatt sok őszinte igaz-

ságot tárt föl a hatalom és a hatalom szolgáinak tulkapása felel ez az újság. Fajdalom és a koresulást jellemzi, hogy az igazság, a szabadság és a népszerűség igaz szavai némely körökben haborgást, visszatetszést, utkos bosszuvágyat kelte tek. Azt kell hinnie, hogy vakok ezek az urak, mert az ébredés napjának virradatával a nagyüzemű vasutasok nem tartatja magát a lelkük fölül, viszont a lelki ébredés napjának a felderülése sem egy újság, nem egyetlen toll buzgókodásán fordul meg. Milliók lelkéből áradozik az és az egyesre itt legfeljebb az atuszekonyabaknak a lelkében szendergő nagyterőkre való figyelmeztetés feladata vár. És ha a hajnalodás egy-egy kürtösét sikerül is megbénítani, a virradat, az ébredés teljes felderülését pillanatra sem veti vissza az elvakult hatalmi hóhérlás, mert egy helyett ezer ébresztő kürtöző támad és a szabadság napjának ragyogása ellenállhatatlan isteni erőként, tölti be a sötétség, a szolgaság, az alázatások és szenvedések siralomrölgéből megváltott ifju világot.

A vasutasok háborújában megösmertük a szárnyaskerék névtelen katonáinak erejét, a bakter szobák nyomorát, a hivatalos te-

MODERN GŐZMOSÓDA Debreczen, Széchenyi-utca 42.
Telefon. Gyűjtő kocsik.

kalmazottak ellen. Nem mintha a méltányosságnak is volna valami köze ehhez az intézkedéshez, hanem egyedül azért, mert teljes lehetetlenség harminczhatezer embert felfüggeszteni az állásától, vagy bármilyen más módon fegyelmi eljárás alá vonni. Ezt az intézkedést azonban teljesen pótolni fogja a kormánynak *inkvizíció-szerű* rendelkezése, melylyel kiadta az utasítást az összes főügyésznek, hogy bűnvádi uton járjanak el a sztrájkban részes vasuti alkalmazottak ellen. Anynyiban mindazonáltal megnyugtató a dolognak ilyen mederbe való terelése, hogy a minden befolyástól mentes, független bíróságok látnak majd törvényt a bűnpörbe fogottak fölött. Egyes esetekben mégis gyakorolni fogja az üzletvezetés a fegyelmi jogát. Az alisztek és a szolgák ügyében az üzletvezető hoz ítéletet, mely az államvasutak igazgatóságához lesz fölebbezhető.

A vasutasok demobilizációja.

Ugyszólván teljesen megszűnt az ok, amely a vasutasok militarizálását előidézte. Tudvalevően kedden jelent meg a király parancsa, a mely az összes vasuti alkalmazottakat mozgósította és ezzel katonai fegyelem alá helyezte. Mint értesülünk, már szét ment a hadügyminiszter rendelete az összes hadkiegészítő kerületi parancsnokságokhoz, amely a vasutasok demobilizációját elrendeli. Ezzel a vasutasok mozgósítása, amely amugy is csak részben volt végrehajtva, véget ér és a teljesen normális szolgálat helyre van állítva. Huszonnégy óra leforgása alatt eltűnnek az utolsó kopott egyenruhák is a sok szenvedésen átkergetett vasuti alkalmazottakról és semmi sem fog többé arra emlékeztetni, hogy Magyarországon öt napig nem közlekedtek vonatok. A lelkekbe úgy sem lát senki.

rem alázkodásait, méltatlan eljárásait, ezen az idáig vassinektől légmentesen körülzart egész külön világot. A hivatalos világ avult, korhatag, zsarnoki alapra fektetett intézményeit. Midőn a rang, az állás palástjába burkolódik a tudatlanság, a góg, a kegyenczedő hatalmaskodás. De nemcsak a vasutasoknál van ez így. A közigazgatási hivataloknál még talán alábbvalóbb a helyzet. Értjük, hogy fáj az érintetteknek, midőn mesterségesen fentartott, káros közszereplősökre rámutatunk. Azon sem ütődünk meg, midőn a kislelkű emberkéket jellemző tehetetlen düh alattomos boszútervek koholására ingerli és izgatja az orrhegyöknél tovább nem látó, hivatalos méltóságokba szerelmes atyafiakat. . . . Azonban a rozsdás vitézek hiában tarjászokodnak a korszellem áramlata ellen, ezeket a fog- és izom nélküli csupa száj, csupa gyomor, csupa epeköves öcsodákat tarthatatlan, türhetelelen rendszerökkel együtt elsöpri az ujhodás világanak felséges ereje. . . . És a vastuskót pedig menuel inkább ütök, annál keményebb lesz az. Minálunk a nép ez a vastuskó.

Tudom, ma olyan világot élünk: midőn a bérenczujságirónak, a bérenczujságirásnak nagy a kelendőse. A toll, az ujság áros

Munkások a háboru ellen.

A brüsszeli iroda május elseji felhívása.

A világ összes munkásait egy táborba szorítják a közös nyomor és jogtalan állapotok. Szervezetöket jellemzi az a felhívás, melyet a brüsszeli nemzetközi szocialista iroda május elsejére adott ki. Így hangzik:

A világ összes munkásaihoz! A világ összes szocialista pártjai jelentőséggel teljes egyetértéssel készülnek május elsejének ünnepére. Ezt a demonstrációt a körülmények most felette időszerűvé teszik.

A japán és Oroszország közt folyó háboru a legkomolyabb nemzetközi esemény az 1870—71, porosz-francia háboru óta. A természetes vagyon megrablása, a népsza badságok kifosztása, a kapitalisztikus kedvtelések kielégítése — a háboru lényeges okai — mindenki előtt nyilvánvalókká lesznek. Ez a háboru megmutatja a czári politika hamisságát és egyszersmind a kormányok békenyilatkozatainak hazug voltát. A közvélemény a hágai békekonzferenciában csak undorító komédiát látott. Ez nem lehet másképp.

A kapitalisztikus kormányok a háboru okozói, a nép ellenben természetes ellensége. A burzsoai hasznot keres benne. A munkás osztály csak könyvet és nyomoruságot talál ott. Az orosz és japán munkások ilyen körülmények közepett megtették kötelességüket. A háboru ellen való tiltakozásuk az egész világon visszhangot keltett és érzelmeik, gondolataik testvéri közössége bátor meg erősítésre talált.

Világ összes munkásai! Emeljétek fel ti is tiltakozó szavakat a militarizmus és a háboru ellen!

A kapitalisztikus kormányok elnyomó eszközeivel szemben: a hadsereg, közigazgatás és rendőrség ellen mi proletár erőink összességét tesszük, különböző politikai, nemzetgazdasági és morális hatásukkal. A szocialdemokrácia halad előre! Növekszik és megerősödik minden országban.

Az utóbbi esztendő meghozta a németországi szocializmus óriási megnövekedését. Az angolországi, franciaországi és az egyesült államokbeli választások, valamint más országok választó mozgalmái is be fogják bizonyítani a szocialdemokrácia

piaczi portéka; mert az erőszak és a rágalomszülte sajtótermék ikertestvérek egymással. Azonban a jeruzsalem-i templom csarnokában is vásárt ütöttek a kufárok, mignem jöve Krisztus és korbácsos verte ki onnét a szemérmetlen, szentségtörő, népbolondító és népcsaló kufárhadat. A magyar nemzet szellemi életében is elkövetkezik a sajtó iparlovagjainak és bérenczeinek bukása.

Ezt a dögletes testet a bukott rendszer szemétdombján fogják elégetni, hogy romlandóságának hamvát temesse el az a szemét, a melyből méreggombaként pattant ki és a mely táplálta, hizlalta az eszmeszegénység, a tisztességtelenség, az elvtelenség, a hazudozás, a rágalom undorlatos férgzeit. . . .

. . . De most öllik eszembe, hogy május elsőnapja virradt fel. Az orgonavirág illatos fürtjén méhike csókolgatja a mézes kelyheket. Már gyöngy, zöld levél reszket a galyakon. A nép ezrével huzódik a szabadmezőre, a balzsamléges erdőbe. Hallgassatok a nép névtelen ezreit, az ébredés napjárt fohászokodnak, mert a csodás virradat már ott ringatózik társadalmunk egének peremén.

Szabad Hajdu.

ellenállhatatlan erejét. Ez a szocializmus nemzetközi küzdelme a reakció ellen.

Munkások!

Május elsejen egyesüljétek az ernyedetlen, termékeny akció gondolatában!

Május elsején üzenjétek háborut a háboru ellen és ünnepeljétek a munkásosztály szolidaritását.

Mi az ujság?

A hitvesgyilkost felakasztják.

Tegnap ért véget két napi tárgyalás után óriási érdeklődés mellett Berlinben Walther gyógyszerész bűnygye, a kit azzal vádoltak, hogy meggyilkolta a feleségét. A bíróság körülbelöl 43 tanut hallgatott ki ebben a borzalmas gyilkossági ügyben, akik jóformán mind terhelően vallottak. Walther berlini gyógyszerésznek két felesége volt, az első hirtelen gyanus körülmények között halt meg, a másodikat pedig a pályaudvar közelében egy fára felakasztva találták. Walther mind a kettővel nagyon rosszul élt és különösen a második feleségével bánt nagyon kegyetlenül. Walther egy könnyelmű, tivornyázó és nagyon kicsapongó alak és így napirenden voltak a viszályok köztük. Walther ezt — úgy látszik — meguntta és mindenáron el akarta tenni feleségét a láb alól. Levelet irt neki egy barátja nevében, hogy azt 1903. év szeptember hó 7-én, délután keresse őt fel a pályaudvar közelében. A felesége ezt annál is inkább megtette, mert a levélben egy jövedelmező állást illyeztek neki kilátásba. Csakhogy a pályaudvaron Walther várta a feleségét és órák hosszat együtt sétáltak. A tárgyaláson úgy adja elő Walther a dolgot, mintha ő akkor ejjel összevesztek volna, mert szemrehányást tett a feleségének, hogy nagyon könnyelmű a szony. Erre haragosan szétváltak és ő (Walther) többet nem is látta élve feleségét. Az asszonyt másnap találták meg egy fára felakasztva. A gyanu mindjárt Waltherre esett, de ő az egész rövid idő alatt tagadta tettét. Neki semmi oka sem volt feleségét megölni. Csakhogy a tárgyalás alatt bebizonyult, hogy Walther még felesége életében házasságot ígért egy leánynak, a kivel benső viszonyt folytatott. A gyilkossági ügy tárgya-ása és a kihallgatóit tanuk vallomása oly terhelőek voltak, hogy Walther bűnössége bebizonyult. A bíróság hosszas tanácskozás után Walthert hitvesgyilkosság miatt kötéláltali halálra ítélte.

Gyilkosság és öngyilkosság a kórházban.

Budapestről írják: A zsidókórházban az éjszaka véres szerelmi dráma történt. Szabó Ilonkát, a kórház gondnokának a cselédjét revolvérével súlyosan me sebezte a szeretője, Szabó Péter nevű nős villamos vasuti kalauz. A lövések nem voltak súlyosak. Szabó Péter ekkor bement a fürdőszobába a szájába lőtt s meghalt. A leány állapota is súlyos.

Szerelem. A romantikus írók számára, akik szeretik a megható történeteket, följegyezzük ezt az esetet, amelyet Krakóból írnak. Két nappal ezelőtt temetés volt Krakóban: egy ötvenéves asszonyt temettek. Ennek a temetésnek véres csattanót rendezett Luchers Ádám jómodu kereskedő. Amikor a halottat lebocsátották a sírba és a gyászoló rokonok éppen oszladozni kezdtek, Luchers letérdelt a friss sír mellé és agyonlőtte magát. Ennek az esetnek egész regény az előzménye. Harmincz évvel ezelőtt volt Krakóban egy csodás szépségű leány, Fedorovics Amália. Gazdag, előkelő szülők gyermeke volt, kit csakis szintén előkelő embernek szántak feleségül. A leány szeretett egy Luchers Ádám nevű ifjút s meg akart

szökni vele, de ebben megakadályozták. Aztán erőszakosan feleségül adták ahhoz az emberhez, akit a szülei szemeltek ki számára. A régi szerelem azonban nem ment feledésbe. Luchers megesküdött, hogy megvárja, amíg az ideálja ismét szabaddá lesz, akár válás, akár özvegyesség által s akkor elveszi; ő maga pedig dolgozott és vagyont gyűjtött. Egy évtized a másik után mult el, de az asszony nem lett szabaddá. A férje túléltte őt. Amikor most meghalt, régi szerelmese végre egyesülhetett vele a — halálban.

Szörnyű harc a csatornában.

Egy szökevény uri rab üldözése.

Rémregénybe se lehet olvasni hátrorsóztatottabb históriát, mint a minő a valóságban lefolyt f. hó 27-én Pancsován.

Emlékezetes eset a Pancsován és a megyében, aminek tavaly Nagy M. ügyvédi irnok, volt építész rajzolója volt a bűnös hőse. Ez az uri legény dr. Stojanov pancsovai ügyvédnél tartózkodott és főnökét vakmerően meglopta, nevezetesebb büne volt, hogy a főnöke lakásába behatolt és az urnó több ezer koronát érő brilliant bontóját ellopta.

Az uri zsvány, hogy a bűnét elpalsztolja, furfangos tervet eszelt ki és hajtott végre. Ugyanis az ellopott nagy értékű ékszert, míg főnöke és családja fürdön voltak Budapestre vitte és itt hamis utánzatot készített róla. A hamis fülfüggőt aztán az igazának a helyére tette a tokba, úgy hogy azután csakugyan jódarabig nem tűnt fel a lopas, nem vették észre, hogy az ékszer ki van cserélve. Végre azonban egy alkalommal Stojanovné urnó valami mulatságra készülődvén, a bontót föl akarta venni és feltűnt ekkor a kövek színelensége. A lopás és csalás csakhamar kitudott. Meg volt az is irva akkor, hogy ezért és más egyéb lopásokért miként tartóztatták le a szökésben volt uri tolvajt, aki azóta börtönben ül.

Valami bűnygyben kellett f. hó 27-én újra kihallgatni. Nagy M. rabot. Egy élemedett börtönőr felüzött szuronyos fegyverrel kísérte át az utcán a bírósági épület felé. Az ő nem vette észre, hogy a rab fűzős cipője nyitva van, nem volt befűzve. Egyszerre csak az utcafordulóánál a fiatal rab hirtelen felrugja a lábairól a cipőt és vesd el magad, villámgyorsan menekül.

A meglopott őt kiabál:

— Megállj, fogják meg!

A fegyvert utána fogja, de nem sül el, mivelhogy nem is volt megöltve.

Ekkor a börtönőr nyakába kapja a lábát, nyomon vágat a rab után, velük a közönség is. Az utcák hangosak, kiabálás halatszik:

— Utánna, fogják meg!

S már egészen a sarkába nyomult a közönség a rabnak, amikor ez hirtelen eltűnik, mint a kámfor.

Beleszaladt az utcái föld alatti csatornába. A szörnyű undok mély sötétségben a börtönőr nem tudta követni. Mit csináljanak már most. Az ő visszafutott a börtönvezetőséghez jelentést tenni. Megindult a tanakodás, hogyan szorítsák ki a szökevény rabot a föld alól?

— Egy sintért kell utána küldeni. A legmarkosabbat, szolt a legbölcsebb indítvány. El is fogadták.

Megjegyzendő, hogy számolni kellett azzal is, hogy a szökevény rab valamikor a mérnökségnél dolgozott mint rajzoló és miután éppen a csatorna-hálózat tervezetén is

dolgozott, amelyet azóta kiépítettek, nagyon ismerte annak minden csínját és nyilasát. Kérdés volt tehát, nem menekült-e már ki a szabadba azóta?

Az emberüldözésre kirendelt sintér elő is állott hamarosan és bebujt a csatornába. Három óra hosszáig kereste lent a szökevényt és csak mikor az undok szennyől mocskosan, nagy diadallal előbujt a föld alól, maga után vontatván az elfogott rabot derült ki, hogy mi csoda iszonyu harc folyt le kettőjük közt a föld alatt.

A szökevény rab úgy adja elő, hogy eltévesztette az irányt a csatornában. Ő a Temesbe eső nyíláson akart kifutni és e helyett egy vak ágba futott. Innét volt visszatérőben, amikor üldözője észrevette.

Ekkor a rab szörnyű elhatározásra szánta el magát. Befogta az orrát és hirtelen a szenyes mocskos alá bukott, hogy üldözője meg ne találja. De ez rajta ütött és itt elel hálál harc fejlődött ki közöttük, amelyben végül az izmos sintér lett a győztes, aki a felig agyoncsigázott rabot felhuzta és vonszolta a nyílás felé. Itt aztán a szerencsétlen embert a lábainál fogva huzta fel a nyíláson a szabad levegőre, bosszúból azért, mert a rémes dulakodás közben többször megharapta.

A befejezése persze az volt, hogy győző is, legyőzött is csakhamar hidegviz fürdőt kapott. A rabot börtönbe vitték, de onnét később a börtönkórházba, mert a rémes kirándulásba belebetegedett.

Egyházi élet.

Vasárnapi istentiszteletek. Ref. templomainkban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Uray Sándor, Kistemplomban Dicsőfi József, Újtemplomban Könyves Toth Kálmán, Ispota templomban Szele György, Csapókertben Kovács János, Szegényházban Hajdu Zsigmond.

A Homokkertben délelőtt 9 órakor imádkozik: Szeremley Gyula esküdt felügyelő.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

A kath. templomban: Szombaton este 6 órakor a májusi ájtatosság kezdete körmenet és szent beszéddel, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök prépost, plébános. Vasárnap délelőtt 6 órakor miséznek Nyári Ignác, 7 órakor Szabó István, 8 órakor a főgymn. ifjúsága számára egyik egyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepi misét mondja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános segédlettel, utána Ruszka Zoltán predikál, háromnegyed 11-kor a Svetitszárda és az elemi iskolák növendékei részére miséznek Molnár Kálmán, a fél 12 óras misét Pák Emil mondja. Délután 3 órakor lytánia, fél 6 óra-or rózsafüzér, 6 órakor a májusi ájtatosságot szent-beszéddel dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja. Május hónap mindennap 1/26-kor rózsafüzér, 6-kor pedig ájtatosság lesz szent beszéddel, melyet mint minden évben, úgy ez idén is dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános fog tartani.

A Szent Erzsébet-egyesület hétfőn, május hó 2-án d. u. 3 órakor szokásos helyiségében, a Svetitszárda dísztermében, választmányi ülést tart. Tárty: folyó ügyek. E gyűlésre a választmányi tagokat ezután is meghívja özv. Váradi Szabó Miklósné.

Döntés a színház sorsa felett.

Zilahy Gyula lett a színházgaztó.

Debreczen város tanácsa szombaton délelőtt fél 11 órakor tartott ülést Kovács József polgármester elnöke alatt. Jelen voltak az összes tanácsstagok. Oláh Károly színházfelügyelő ismertette a pályázat ügyét, majd dr. Varga Elemér jegyző olvasta fel Makó Lajos, Zilahy Gyula és Nádasy József színházgaztók kérvényeit, bár ez felesleges is volt, hiszen a „Szabadság” című újság szó szerint közölte valamennyit. Hogy a tanács tagjai mégis felolvastatták, annak oka nem vall a nevezett hivatalos jellegű kormánylap olvasottságára. Felolvasták még a debreczeni színházterülethe tartozó Nyiregyháza átiratát is, amelyben Zilahy Gyula mellett foglal állást. Felolvasták még a színházi bizottság pénteki határozatát, amely szerint 11 szóval a Makóra esett 6 szavazat ellenében Zilahy Gyulának javasolta adni a színházat az 1905. év őszétől kezdődőleg hat esztendőre.

Miután a „Szabadság” című újságban, amely a pályázatba lelketlenül beugratott Nádasy József mellett a legvisszataszítóbb módon korteskedett a másik két pályázó rovására, a színházi bizottságtól kapott hatalmas, még a kergült rinóczeroszt is kijózanító jéghideg zuhany után is nem átalotta alattomosan megmarni a közbizalomra érdekesített Zilahyt, sőt erkölcsi és anyagi hitelét is megakartá rontani. — felolvasták Schröder Béla, az „Arad és Videke” és Stauber József, az „Aradi Közlöny” felelős szerkesztőinek Kovács József polgármesterhez intézett táviratait, hogy az aradi színházlátogató közönség teljesen meg volt elégedve Zilahy működésével és csak sajnálna, ha eltávozna onnan.

Ezután Oláh Károly előadó tanácsnok javasolta, hogy a tanács fogadja el a színházi bizottság javaslatát és 6 évre Zilahy Gyulának adja bérbe a színházat. Csóka Samu a színházi bizottság ama határozatához szól, mely azt mondja, hogy a színház esetleges átalakítása esetén az átalakítás költségeit az igazgató fedezi. A pályázati feltételekkel a színházi bizottság javaslatának ez a része ellenkezik. Magoss György elválasztani óhajtja ezt a kérdést. Előbb döntünk a színházgaztó személyére nézve, azután határozzunk a színház átalakítása felett.

Csóka Samu nem fogadja el az előadó javaslatot. Makó igazgató 2 év óta van itt. Becsületesen, a közönség teljes melegegésére működik itt kéri, adják oda Makónak a színházat. Oláh Károly válasza után Roncsik Lajos kijelenti, számolni kell a tett ajánlatokkal. Javasolja, hogy aki kötelező ígéretet tett a színház átalakítására, ezen kötelezettségére szorítani kell.

Titkos szavazás.

Ezzel a vita véget ért és Kovács József polgármester elrendelte a titkos szavazást. Az eredmény: **Makó Lajos 2, Zilahy Gyula 7 szavazatot kapott**, tehát a debreczeni színházat Zilahy Gyula kapta meg, akinek ez is fényes elégtételül szolgál a „Szabadság” marásaival szemben.

Köszönet Nádasynak.

Ezután a szerződés egyes részleteire vonatkozó megjegyzéseket tettek a tanácsstagok, akik végül Nádasynak köszönetet szavaztak, amért a színház átalakítására vonatkozó terveket elkészítette.

Csak e hó végéig

lehet olesón **karlsbádi** **DEBRECZEN, Piacz-utcza 73.**
edényeket kapni **Dr. TIHANYI** házában.

Ez a köszönetnyilvánítás a csendes részvét jele is, amit a beugratott fiatal ember iránt érez mindenki, de egyúttal éles és lesújtó bírálat a „Szabadság” című ujság eljárására. Ez a köszönetnyilvánítás sok pénzbe került a szegény Nadasynak, aki ezen esetből levonhatja a következtetést, hogy maskor ne szolgáljon eszközeül az alantjáró szenvedélyektől elvakult sajtótermékeknek.

Még egyszer a zárt ülésről.

Helyeseltük, hogy Kovács József polgármester a szünügyi bizottság egyhangú kérelmére pénteken délután zárt ülést rendelt. Hogy éppen a mi lapunk helyeselte ebben az esetben a zárt ülést, annak oka volt. Még is mondjuk, miért.

Láttuk, hogy a többi lapok mily uton haladnak. Különösen a Szabadság, amely elvakultságában a józan ész törvényeit sem tartotta már tiszteletben. A sajtót kötelező pártatlanságról, igazságérzetről, stb. ról nem is beszélünk. No már most hát a szünügyi bizottság is lovat adjon alá azzal, hogy egyes tagok véleményei alapján, az illetők fedezetül szolgáló háta mögé vonultan folytathassa visszataszító, nemillő harcát igazságtalan támadásait. Ezt csakis a zárt üléssel lehetett megakadályozni.

Mi nem szoktunk soha legyezőt lenni, sőt támadunk kiméletlenül, ha okunk van rá. De hát az a hang, amelyet a „Debreczeni Ujság” és a „Szabadság” használ az egész szünügyi bizottság ellen a zárt ülés miatt, a legnagyobb szertelenségre, szabadságra vall.

„Mit gondoljunk az ilyen zárt ülésekről? Azt talán, hogy a ki nem tud hivatásának magaslátára emelkedni, a mit a közönség érdekében tesz, fél a nyilvánosságtól vagy attól, hogy korlátolt ismeretkőre ismerthe lesz?” — írja a Debreczeni Ujság.

„Ugyan mire való volt bezárni az ajtókat? Hiszen ha kétezer ajtó mögé zárkózik is az a szünügyi bizottság, akkor is tudja róla az egész világ, amit elrejtene nem lehet, hogy olyan ügyekkel foglalkozik, amikhez egyáltalán nem ért.” — írja a Szabadság.

Hiszen e pár sorban azt állítja ez a két ujság, hogy az egész szünügyi bizottság nem ért a dolgához, korlátolt ismeretkő. Ez elég világos beszéd, csak hogy éppen hülyéknek nem nevezi egyenesen ez a két ujság a szünügyi bizottságot egyetemlegesen és külön-külön az egyes tagokat.

Hát ez ellen nincs szava a szünügyi bizottságnak és tagjainak?

Mindez pedig azért, mert az ujságíró urakat kitessékelték — és joggal a szünügyi bizottság üléséről. Hiszen a zárt ülés elrendeléséhez joga van a bizottságnak, amikor bizalmas jellegű dolgokat akar tárgyalni. Erőszakolni a nyilvánosságot, amikor arra szükség sincsen: az *tolakodás*. Tolakodni pedig nem illik — még az ujságíró uraknak sem.

Mi mondjuk ezt, akik a város igazi közérdekeit legalább is úgy viseljük a szünükön, mint a többi lapok; mi, akik a nyilvánosság kirekesztését a közügyek tanácssterméből károsnak, veszedelmesnek, utálatosnak sőt a jogos meggyanúsításra elegendőnek tartjuk. Mi mondjuk, hogy akkor, midőn három szünigazgatóról van szó, akik egyformán letették a 20.000 korona anyagi biztosítékot, erkölcsi tőkével pedig egyformán rendelkeznek, oda semmiköze sincsen a nyilvánosságnak.

Ezek után elvárjuk, hogy a szünügyi bizottság és annak tagjai is igazolják magukat és álláspontjukat és a tudatlanság vádját nem fogják magokon száradni hagyni.

UJDONSÁGOK.

Ma nem szabad költözködni.

Ezernyi lakásból mozdulnak ki május elsején a bérlők. Azonban az idén május elseje vasárnapra esik, a mi kétségessé tette a munkaszüneti törvény rendelkezése miatt, hogy ma szabad e vagy sem költözködni.

Mind a háztulajdonosokra, mind a lakásbérlőkre nagy fontosságú volt ezen vasárnapi költözködés kérdésének tisztázása; a mi az utolsó órákban meg is történt.

A tanács pártolólágot írt föl a vasárnapi költözködés mellett, tekintettel arra, hogy a május elseji költözködés Debreczenben régi szokás. Ezen felterjesztésre az utolsó órákban érkezett le a miniszter távirati rendelete. **A miniszter ma vasárnap, május elsején nem engedi meg a költözködést.**

Ezt a sok ezernyi költözködő családra nevezetes döntést, mivel így fél-évi általános költözködések alkalmával házi ur, régi- és új lakbérlet között a költözködésből kifolyólag a félreértések, kellemetlen összezőrdülések előfordulnak, kiegészítjük még a Debreczen szabad királyi város területére érvényes „Lakbérleti szabályzat”-nak a költözködésre vonatkozó rendelkezésének közlésével.

Debreczen város „Lakbér szabályzatának” 22-dik paragrafusában (a ki- és beköltözködésre ezek a határozatok foglaltatnak):

„Bérlőnek joga van a kibérelt helyiségekre a beköltözést a negyed első köznapján reggeli 8 órakor megkezdeni, ugyanekkor az előbbi bérlő a kiköltözést akként tartozik megkezdeni, hogy a szállás nagyságára való tekintet nélkül ugyanaz nap legalább két szoba kiürítve és átadható legyen.

E szerint az egy vagy két szobából álló helyiség a kiköltözés napján egészen, ha pedig a lakás több szobából áll, második napon további két szoba, a harmadik napon pedig az egész lakás teljesen kiürítendő és átadandó.

Boltok, továbbá ipari és kereskedelmi célokra felvett helyiségek, ha negyedévi felmondással bírnak, az első nap alatt, ha pedig félévi felmondással bírnak 3 nap alatt teljesen kiürítendő.

Havi bérleteknél a helyiség a lejárat utáni nap déli 12 órakor már kiürítendő.”

— **Szervező bizottsági ülés.** A szervező bizottság szombaton délután tartott ülésén jelen voltak Domahidy Elemér főispán elnöke alatt: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, dr. Magoss György főügyész, Oláh Károly, Körner Adolf, Csóka Samu, Szabó Kálmán tanácsnokok,

Roncsik Lajos főszámvevő, Bészler Károly árvaszéki elnök, Lengyel Imre, dr. Fejér Ferencz, Juhász Ignác és Szentesy János. A szervezeti szabályzat átdolgozását folytatták.

— Ujra kitört a kefék-sztrájk.

A gyárosok és a munkások közt a legutóbbi egyezkedések már-már azzal biztattak, hogy hetfőn mindkét kefégyárban megkezdődhetik a munka, hiszen oly csekély különbség volt már látszólag a gyárosok ajánlata és a munkások követelése közt. A kölcsönös megállapodás értelmében a munkások megbízottja szombaton kereste a gyárosokat, de nem találta őket. Azt a választ nyerte, hogy Budapestre utaztak. Ezzel a hírrel tért vissza a sztrájkanyára, ahol ekkor híre kelt, hogy Beregszászi, Laczkó, Imre, Rácz, Darcsi és Szőke nevű munkások iverekkel járnak házról-házra, hogy hetfőn a régi feltételek mellett aljanak munkába. Ez a hír, miután beigazolást nyert időközben, olyan nagy izgalmat keltett az elkeseredett munkások közt, hogy talán veszedelmes erőszakosságokat is képesek lettek volna elkövetni, ha a higgadt vezetők le nem csendesítik őket. — Nemileg az is csillapítólag hatott, hogy újabb és az eddiginél nagyobb pénzbeli segítség érkezett külföldről és Budapestről. A sztrájkolók száma különben napról-napra fogy, mert a munkások lassankint elszélednek, más munkát vállalnak. Így pl. szombaton is 27 munkaslány vette ki a könyvét és cselédnek szegődött. Egyelőre tehát ismét széfoszlott a reménység, hogy a már 5 hét óta tartó, elkeseredett bérharcz véget érjen. Az a legsajnálatosabb, hogy éppen akkor történt ez, amikor a békés kibontakozás már a küszöbön állott.

— P. Nagy Zoltán hangversenye.

Tegnap délután mutatta be tanítványainak képességét, előhaladását városunk jeles művésze és elismert zongoratanára P. Nagy Zoltán. A Bika nagyterme zsufozásig megtelt. Intelligens, díszes közönség tapsai között folyt le a vizsga. Az elismerés önzetlen, tiszta hangja, méltán megérdemelt jutalma volt annak a szigoruan művészi irányban vezetett tanítási irányban, melyet minden tanítvány játékból kiéreztek. A műsor is, nem a tetszetés, a zenével nem foglalkozókat inkább szórakoztató műfajokkal akart hatni, hanem, komoly és mégis a tanítvány zenei tudásának és temperamentumának megfelelő zenekincsekből volt összeválogatva. A tanítványok szabatos játéka, élénk, értelmes phrasirozása mindenkit meglepett. Kiténik ezekből, hogy a jeles tanár a zene szellemébe vezet be tanítványait és képessé teszi őket, hogy a zeneirodalom remekeit ne csak játszani, hanem érteni, élvezni is tudják. Részletes műsor a következő: Harsányi Jolán ügyes szabatos előadásában hallottuk Mozart D. moll ábrándját, utánna Szántó Mariska adta elő Oginski B. Dur polonaisét értelmes felfogással, majd S. Szabó Emma jellemző játékbán mutatta be Grieg 28. sz. művét. Boros Anna Schuber IV-ik Impromptujét korát meghaladó technikával szépen interpretálta. — Popper Irma Rubinstein ismert Románzát (op. 44.) kifejezőteljesen, Maier Pálma Beethoven variációt, helyes értelmezéssel. Tatay Zoltán Székely 7-ik magyar ábrándját temperamentumosan játszotta. A 3. utolsó számban méltó feltűnést keltett Kuthy Anna Chopin bölcsődalának valóban szép előadásával, Popper Klára Schumann jól kidolgozott és átértett 2 szép lyrai darabjának eljátszásával és Szántó Jolán egy Liszt félet Faustwalter hangverseny átírat technikai nehézségeit könnyedén legyőző virtuóz technikájával. Végül a ref. tanító képezde

Olcsó bevásárlási forrás Glück Ede férfi-, női- és gyermek-czipő áruháza.
Kalap- és uri-divat különlegességek nagy választékban.
DEBRECZEN, Piacz-utca 22. szám alatt. (Kistemplommal szemben.)

térfi kara adta elő a jeles tanár és zeneszerző egy magyar, 4-es karra írt dalát. Ezen a téren is hivatottságáról adott tanubizonyosságot a kiváló művész. Mi őszintén elismerésünket fejezzük ki az elért szép eredmények fölött.

— **Elhunyt római katolikus lelkész.** Egy ifju lelkész elhunytáról vetünk gyászlevelet. Munkás élete kezdetén törte kétféle életének sugárfáját a halál. Őz vegy édesanyja fájdalmasan jelenti . . . Istennek tetszett kifürkészhetetlen, de böles gondviselő határozatában kedves jó gyermekünket illetve őszintén szeretett tesvérünket, tisztelendő nánhegyesi Zuber Gábor esztergom főegyházmegyei áldozópapot 1904. évi április hó 30-án reggel hét órakor életének 27-ik, áldozó papságának 3-ik évében, hosszas és súlyos, de példás keresztény türelemmel viselt szenvedés után, az egyház kezszereivel gyakran és épületesen ellátva e világból Magához szólítani. A drága halott földi porréseit 1904. évi május hó 2-án, reggel 9³/₄ órakor a gyászházban — Varga-utca 38. — fogják beszentelni és Szt.-Anna templomban tartandó ünnepélyes gyászmise után a Szt.-Anna-utcai róm. kath. temetőben a boldog feltámadás reményében elhelyezni. Drága halottunk Isténért ángoló lelkét kedves ismerőseink, paptársainak és a hivek ájtatos imáiba ajánljuk. Legyen Jézus, kinek élt és meghalt! Örök jutalma és koronája! Debreczen, 1904. április 30. án. Özv. Zuber Kálmáné szül. Kolossváry Alexia mint anya. Zuber Ferencz mint testvér. A temetést Kernáts „Kegyület” temetkezési intézete rendezti.

— **Mi hasznot csináltak a kornájburgiak?** Tisza Pista nagy hűhóval vonultatta be a magyar vasutasok megrémítésére a híres kornájburgi vasutasezredet. A vasutasok természetesen ezt a katonai megszállást nem vették komolyan. A teljesen hasznavehetetlennek bizonyult kornájburgi regiment rövid püskösti királysága után már idáig kiderült annyi, hogy négy mozdonyt „kilágyítottak”, a mi azt jelenti, hogy ezek a gépek helyökben fekvé maradtak.

— **A rabsegélyző egyesület közgyűlése.** A Debreczen városi és Hajdúvármegyei Rabsegélyző Egyesület ez évi közgyűlését május 8-án, d. e. 11 órakor fogja megtartani a városháza nagy tanácstermében. Az egyesületi titkár személyenként is széjjelküldte az egyesületi tagoknak szóló meghívókat, de ez uton is tisztelettel kéri az ügyfránt érdeklődőket, hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt hét folyamán városunkban házasságot kötöttek: Nagy József Hajdu Máriával, Kis József özvegy Molnár Sándorné Balla Juliánnával, Györi János Balla Eszterrel, Vig Ferencz Dandé Ágnessel, Törös István Tóth Zsuzsánnával, Devitsh Lajos Nagy Eszterrel, Szabó József Trocska Kriáliával, Palágyi Alajos Menszáros Margittal, Füstös Mihály Kaliczki Emmával, Kiss Sándor özv. Sinai Sándorné Németi Juliánnával összesen 10 pár.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten az állami anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelentették be kihirdetés végett. Laurán Gusztáv Kajca Flórával, Lakatos József Lesska Paulinával, Szabó György Tóth Eszterrel, Putnoki Menyhért özv. Papp Györgynével, Füredi Sándor Weisz Olgával, Paudics Lajos Czahoczki Máriával, Groska György Szombati Juliánnával, Sáfrány Károly Korom Máriával, Bistai Ferencz Gebei Máriával, Tóth Lajos László Erzsébettel, Mándi László Nábrádi Juliánnával.

— **Munkás gyűlések.** Május elsejét Debreczen összes munkásai megünnepelik. Két népgyűlést is tartanak. Az egyik a Hatvan utcai buzapiacson lesz délelőtt 10 órakor, amelyet az újjászervezett szociáldemokraták rendeznek, a másik délután 3 órakor nagyerdőn lesz. Este 8 órakor a kegyfári és a többi munkások kedélyes estét rendeznek a debreczen sörcsarnokban.

— **Felakasztotta magát.** A késes-utca 64. sz. a. házban szombaton reggel 9 órakor Soltész Gábor 80 éves munkás felakasztotta magát. Régóta betegeskedett és ez elkeserítette. A rendőrség a holttestét a kórházba szállíttatta.

— **Lókötés.** Neumann Mór csapi lakostól Kovács Imre hajcsár 5 lóval eltűnt. Keresik.

— **Kedélyes estély.** A szegény családok fölsegélyezésére alakuló „Jó barátok” asztaltársasága f. évi május hó 7-én, este 8¹/₂ órakor a Dréher-sörcsarnok összes helyiségeiben hangversenyyel egybekötött zártkörű kedélyes-estélyt rendez. Műsor után táncz. A meghívó belépti-jegyűl szolgál. A jótékony célra való tekintettel szíves adományok köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Az estélyen Kiss Béla zenekara működik közre.

— **A debreczeni famunkások szakegyesületének** vigalmi bizottsága a „Margit”-fürdő villanyvilágított dísztermében, saját könyvtára javára, f. 1904. évi május hó 7-én, azaz szombaton este szavallattal és világpostával egybekötött táncvigalmat tart. A zenét Veres Tóni közkedvelt zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válllatók: Szabó István és Horovitz Zsigmond papirkereskedőnél (Főtér) palota, özv. Onofri Józsefné csapó útca és Goldstein Gyula külső vásártér fodrázások üzletében, Böhm Ferencz vendéglőjében csapó útca és a Famunkások Szakegyesületében Varga útca 11. sz. A műsor igen érdekes.

— **Tekepálya megnyitás.** A Kereskedő ifjak társulatának újonnan átalakított tekepályája (Piacz útca 5 szám) megnyit és vásár és ünnepnapokon délelőtt és délután; hétköznapokon kedden és pénteken este a tagok rendelkezésére áll. Vendégek, tagok kíséretében szívesen látatnak.

— **Elfogott zsvány.** A nagyszöllősi csendőrség táviratban kereste meg a rendőrséget, hogy a betöréssel lopással vádolt Jäger Mártont, aki Debreczen felé indult, nyomozza ki és tartóztassa le. Dobos József rendőrbiztos a veszedelmes zsványt kinyomozta és Koller Ilka szeretője lakásán el is fogta. A zsványt 658 korona 78 fillér készpénzt, 4 aranygyűrűt és arany óraláncot és 1 darab üres váltót találtak. Alighanem a váltóhamisítást is megakarta próbálni.

— **Lemondás.** Békésy András ur annak a kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy tekintettel elfoglaltságára, a homokkerti mulatság pénztárnokságától visszalépett.

— **Tűzijáték a osónakázó-tón.** A mi népszerű debreczeni ezermesterünk, Leidenfrost nagyszerű tűzijátékot rendez május hó 14 dikén, a csónakázó tavon. Egy kombinált tengeri ütközet robbanásait fogja bemutatni. Hisszük, hogy az ilyen látványosságok barátai nem mulasztják el megtekinteni a ritkaság tűzijátékot.

x **Valódi angol és sollingeni aczéláru különlegességek** zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kelékek rendkívül olcsón kaphatók Mentze Henrik ujoonságok áruházában, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

x **Erőt, kitartást és nagy munkaképességet** nyerne turisták, kerékpározók és lovaglók, ha munka után izomzatukat

Kwizda Fluidjával „Bélyeg-kigyó” rendszeresen bedörzsölik. Ezen kitűnő szer nagyszerű erősítő, mely minden fáradságot, izomgyengülést gyorsan elűz és a testet újra munkaképessé teszi. Kwizda Fluidja ne hiányozzék turisták, kerékpározók és lovaglóknál utrakeléskor.

x **Elismert** legszebb hölgy és gyermek fényképek Némethy József fényképész műtermében készülnek. Piacz-u. 42. Lamprecht-palota.

x **Értesítés.** Tetszés szerint, részben vagy egészben visszafizethető nagyobb kölcsönök földbirtokra öt és fél százalék mellett. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is gyorsan kieszközölhetnek Debreczen, Csapó-u. 12. Hatvan-u. II. járás 28. szám 4 nyilas szőlő eladó Garai-u. 16.

TAVIRATOK.

Magyar grófok a szultánnál.

Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a szultán kihallgatáson fogadta Andrássy Gyula és Tivadár grófokat. A szultánhoz II. Rákóczi Ferencz hamvainak hazaszállítása iránt is kérdést intéztek, de a szultán nem nyilatkozott.

Elfogott orosz sikkasztó.

Triesztben elfogtak Voloscsainin orosz fogháztelügyelőt, akit 69.000 rubelel sikkasztása miatt köröztek. Kiadják.

Nagy sikkasztás Nagyváradon.

Beöthy nagyváradai főispán rendkívüli ülésre hívta össze a városi közgyűlést. Az oka: 124.066 korona és 67 fillér hiányt fedeztek föl a házi pénztárban. Hegedűs pénztárnok azt állítja, hogy ezen összeget elveszítette.

Kihallgatás a királynál

Május 5-étől kezdve a király hétfőn és csütörtökön ad általános kihallgatást.

Szász Gerő meghalt.

Szász Gerő ny. ev. ref. lelkész, a jeles író és költő 73 éves korában Kolozsvárt elhalt.

Az orosz-japán háború.

Londonból táviratozzák, hogy a japánokat ismét nagy csapás érte. Több hadoszlopok ugyanis átkelt a Jalu folyón és a tavaszi vizár folytán megtagadt folyam a Szamolinnál vert ponton-hidat elsodorta. Ez által a már átkelt csapatok az elfogatás és az éhínség veszedelmének vannak kitéve.

Szakulics orosz tábornok szintén jelentette, hogy Juangant-potól Vicsa felé nyomultak elő a japánok, akik 28 án éjjel keltek át a Jalun.

Port-Arturt lidit-bombákkal lövik a japánok.

Hír a japánok győzelméről.

A Reuter ügynökség nagy csata hírért jelenti a Jalu mellől. 16 ezer japán csapott össze 30 ezer elsáncolt oroszral. A japánok csatafolyamon erősítést kaptak és a Waschingtonba, a külügyi hivatalhoz érkezett jelentés szerint a japánok teljes győzelmével végződött ez a csata.

Nyilttér.

Menyasszony-selyem

60 krtól 11 frt 35 krig métere minden színben. Bérmentesítve és olvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték forduló-postával. Honneberg-selyemgyára Zürich.

Rendkívül leszállított árak a májusi időnyre.

Aki olcsó és megbízható árut akar u. m. festék, lenolaj, firnisz, szoba padló lackok, parketmáz, gépolaj, tovattaszir és kocsikenőcs, forduljon

Fazekas Kálmán

Hatvan-utca 6. sz.

festék, petroleum és zsiradék üzletébe hol ezen szakba vágó cikkekét **bámulatos olcsó áron** szerezhetik be.

Egy próbavásárlás meggyőződtet.

Erzsébet királyné alap. sorsjáték

PERENCZ FERDINÁND főherceg őfelsége védnöksége alatt

Főnyeremény 100.000

korona érték, továbbá 10,000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 K. összesen 7000 nyeremény.

Egy sorsjegy 1 korona.

Utolsó hónap.

Kapható Debreczenben: Szent-Királyi Tivadar, Kereskedelmi és Iparbank, Közgazdasági bank, Nagyfőle tőzsde, Schwarz Daniel, Gróf J., és az Erzsébet Királyné sorsjáték főkezelőségénél, Budapest, V. Nádor-utca 23.

A tavaszi és nyári időnyre érkezett mosó áru újdonságaimat u. m. Cosmanosi duchesse szatténok, francia ka tonok és batistok, piquék, átörözt fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való czérna szövetek, elsőrendű minőségű czérna fonál, Creás és Rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, csipke függönyök, ágy- és asztal terítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztyük és mindennemű rövid árak raktárát olcsó szabott árak mellett ajánlja

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

főtér, a nagytőzsde mellett.

Napernyők, Blousok

nagy választékban

megérkeztek

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltök áruházában.

500 frtot

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) **Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergasse 1.** Főraktár **Török J. Budapest, Király-utca 12.** — Kapható minden gyógyszerárban. — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

A Hajdumegyei Méhészegylet

tagjai csurgatott-, pergetett-, lépes és csemegemézeinek helyben központi értékesítése czéljából **Debreczen és vidékére** (esetleg külföldre is) elárúsítót keres. Élénk forgalmn helyen fekvő jó menetelű üzlet tulajdonosa előnyben részesül.

Ajánlatok **Nagy Sámuel** egyleti titkárhoz (Fonciere iroda) kéretnek, kinél bővebb felvilágosítás is nyerhető.

SZOBAPADLÓMÁZ

valódi Bernstein lakkfesték

LINOLEUM

eredeti tükörfényű

SZESZ-LAKK

gyorsan száradó, szagtalan

PARQUET-MÁZ

minden színárnyalatban és minőségben beszerezhető:

Komlóssy Lajos

fűszer és gyarmatáru kereskedésében

Piacz- és Hatvan-utca sarok.

Telefon 213. szám.

Drezdai Motorgyár R.-T.

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye:

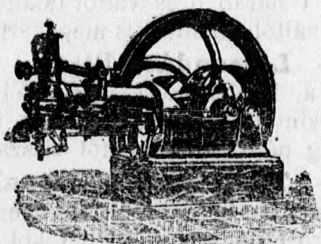
Gellért Ignác és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

(Telefon 12-91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükéletesebb, legtartósabb gyártású **drezdai benzínmotorokat, lokomobilokat és szén-gáz-fejlesztős (generatoros) motorokat.**

Leggyorsabb kezelés!
64 kitüntetés!

Legelőcsőbb üzem!
8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánycamrákba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vizemelésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a **legelső díjakkal** lettek kitüntetve.

oo Kedvező fizetési feltételek !! oo

Legmesszebb menő jótállás!

Uj! Budapestten főműhelyt Uj! rendeztünk be drezdai művezetővel és szerelőkkel.

Körkemence felépítéséhez kőműves munkára, ács munkára faanyaggal vagy anélkül vállalkozó kerestetik. Tervrajzok megtekinthetők **Slachta Jánosnál** Hajdunánáson, ugyanitt 50—70 vasuti kocsi száraz tűzifa szükséges májustól kezdve szállítandó. Előnyös ajánlatok fentti céghez intézendők.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kertleti gyógyszerész Kornenburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó védjegy

Turista fluid.

Régi jóhírt diáttel. -kosm. szer hűdörzsölésre, az emberi test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglók által túrák utáni erősítésre és erőtújásra.

Árak:

1/1 palack K. 2.—

1/2 palack K. 1.20

Kapható minden gyógyszerárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-út 20. g.

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus, erdei, hegyi-gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Előnyök:

1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeleli vasútállomás és jó kocsit. Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő izi és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyisiker: vörsegenység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. IDÉNY: május-október. Vasuti állomás Nagy-Booskó.

A fürdőigazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Közadós ifju Czegléd József csödtömegéhez tartozó 1 bál 86 kgram sulyu nyers kávé a t. csödválasztmány határozata folytán a folyó 1904. évi május hó 6. napján délelőtt 10 órakor a helybeli fő-vámhivatalnak raktárában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Debreczen, 1904. április hó 30-án.

Vályi Nagy Gusztáv,
csödtömeggondnok.

Kardos László

ajánlja

szőnyegraktárát

Kossuth-u. 9.

a vászon üzlettel egyhelyiségben

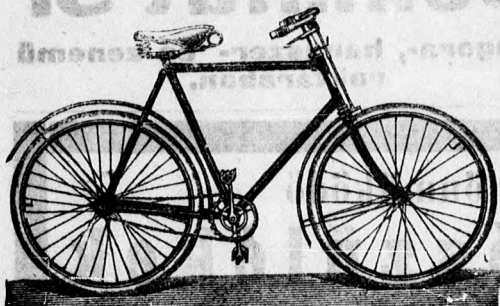
a lakást változtató

t. közönség b. figyelmébe.

Minden fajta szőnyegek, szoba pokróczok, szövet- és csipke függönyök, ajtófüggönyök, ágy- és asztalterítők, butor szövetek, bőrvásznak, lino-leumok nagy választékban.

Maradék szőnyegek féláron.

Schweitzer Testvérek cég
varrógép és kerékpár áruháza Debreczen,
Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös újításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

„BERTA“ gőzmalom a régi sertés vásártéren.

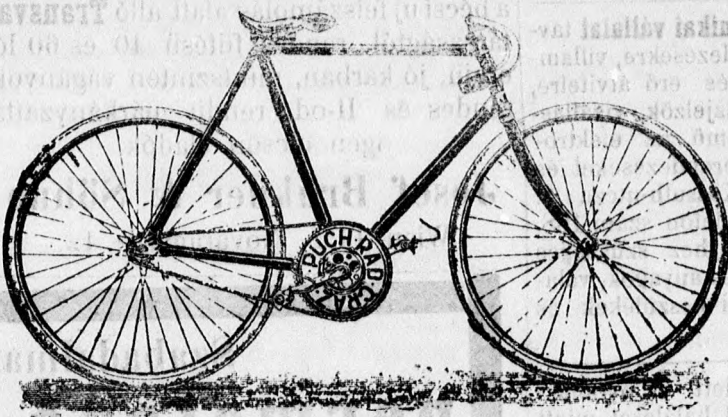
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű örlető közönséget, hogy a mai napon a Rosenthál féle

gőz és olajmalmot

megvettem és azt „Berta“ malom czimen saját kezelésem és felügyeletem alatt tovább vezetem. Főtörekvésem oda irányul, hogy a n. érdemű közönséget szolid, pontos és jó kiszolgálásban részesítsem. Szitált buza és kétszeres liszt, árpa és tengeri, dara, korpa mindenkor napi áron kapható. Magamat a t. közönség szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel :

Bárány Mór.

Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli előrusítója a hírneves gráci Puch kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

ROSENBERG ÉS HAMMER

villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár
DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.

Mert ott a 602.000 kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400.000 „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a 100.000 „ „

Mert ott 1-szer a 70.000 „ „

Mert ott 4-szer a 60.000 „ „

Mert ott 3-szor a 30.000 „ „

Mert ott 5-ször a 25.000 „ „

Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték május 17. és 18-án megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

1/1	1/2	1/4	1/8	sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50	koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje
BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlével.

GAEDICKE A. urnak BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magyar kir. szab. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím

Név :
Állás :
Lakhely :
Utolsó posta :

A nem kívánt módosztást közzéteszem.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő-tözsde mellett. Hatalatlan olcsón beszerezhetők kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigaretta tárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áru.

Egy doboz borostyán-lakk 60 kr., egy doboz linoleum 70 kr., egy klg. gyorsan száradó firneisz 36 kr., hol? Neumann Nándor festék, lakk, kenecze és petroleum kereskedésében, Hatvan-utca 5., telefon 205.

Villany csengőt igen olcsón készít és javít Krausz Kálmán bádógos, Hatvan-u. 2. sz.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: „Nil”, „Amtie”, „Ramlee” 100 db. 30 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. **Uj King** dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-sörcearnokkal szemben.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállásmérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Eladó föld a Köntösgát mellett a nyomás-szélben 10 hold tanya föld haláleset miatt eladó. Értekezhetni **Seress Mihály** honvéd kantinosnál.

Harisnya kötőde Debreczen, Piacz-utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és **fejelést** igen mérsékelt áron.

Egy könnyű, löcsős, sárkányos szekér megvételre kerestetik. Teleki-utca 92.

Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. Ajánlja a legújabb tavaszi újdonságokat u. m. blouz kelméket, női felöltőket, férfi- és női szöveteket, tükröket, képeket és vásznakat a legkényelmesebb heti és havi részletfizetéssel.

Teljesen jó karban levő fűszer üzlet berendezés

igen jutányos áron

eladó.

Megtéríthető

Csapó-utca 38. szám.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
DEBRECZEN, kistemplombazár.

Óriási raktár

szőnyegekben,

Függöny, ág- és asztalterítő,

BUTORSZÖVETEK,

Linoleum.

!!OLCSÓ ÁRAK!!

Közuti mozdonyok

a bécsi új felszámolás alatt álló **Transvay** társaságtól, rendes fűtésű 40 és 60 ló-erejű, jó karban, mintszintén vágányok, rendes és II-od rendű párkányzattal igen olcsón eladók.

Josef Brukner & Söhne

Wien 11/2. Novaragasse 42.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár **DEBRECZENBEN.**

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos áron, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtözsdevel szemben kaphatók, hol egy a legszerényebb, mint a legdrágább menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és díszítések kifogástalanul eszközöltenek.

Gramophon Pfonográf

legkiválóbb minőségben

a legnagyobb művészek felvételei

legolesőbb áron szerezhetők be csakis

Schmidt S.

zongora-, hangszer- és zenemű raktárában.

Szabadalmazott önműködő

permetező-készülékek

„**Syphonia**”

szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskendezéséhez,

a gyümölcsfákat károsító rovarok

a szegecs és tormáncs kiirtására,

valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül; kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyárai által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. sz.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XIV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a fő-árusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1904. május hó 17. és 18-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől.) Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók. Budapest, 1904. évi április hó 24-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
TOLNAY. **HAZAY.**

Nyomatott Hofmann és Kronovits könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.